

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

AUTORSKÁ KNIHA

KNIHA, NŮŽKY, PAPÍR

BcA. Kamila Nováková

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra designu
Studijní program Design
Studijní obor Ilustrace a grafický design
Specializace Grafický design

Diplomová práce

AUTORSKÁ KNIHA

KNIHA, NŮŽKY, PAPÍR

BcA. Kamila Nováková

Vedoucí práce:

Doc. MgA. Kristina Fišerová

Katedra designu

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2020

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **BcA. Kamila NOVÁKOVÁ**
Osobní číslo: **D17N0043P**
Studijní program: **N8208 Design**
Studijní obor: **Ilustrace a grafický design, specializace Grafický design**
Téma práce: **Autorská kniha**
Zadávací katedra: **Katedra designu**

Zásady pro vypracování

Knižní projekt založený na autorském zpracování vlastního zvoleného tématu.

Finální zpracování v podobě funkční makety knihy.

a) Tvůrčí záměr:

Důvodem k volbě výše uvedeného tématu je možnost využít řadu dovedností a dosavadních zkušeností získaných v průběhu vysokoškolského studia. Téma zároveň představuje prostor pro jejich další rozvoj.

b) Způsob realizace:

Projekt bude realizován jako kniha. Při grafické úpravě bude využito grafických editorů firmy Adobe. Případné další využití technologií a technik vyplyne z pracovního procesu.

c) Cíle:

Cílem práce je vytvořit knihu, která bude mít praktický přínos, např.: umožní svým čtenářům získat nové znalosti, lépe se v tématu zorientovat apod.

d) Předpokládaný charakter výstupu:

Kompletní zpracování minimálně 1 autorské knihy ve třech vyhotoveních o rozměru mezi A6 a B3 a minimálním rozsahu 50 stran.

e) Rozsah průvodní zprávy:

Výstup bude doprovázen průvodní zprávou o minimálním rozsahu 3 normostran.

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování DP**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

PECINA, Martin. *Knihy a typografie*. 2.vyd., rozš. Brno: Host, 2012. ISBN: 978-80-7294-813-0.
HYBNER, Jan. *Elementy knižní vazby*. Praha: UMPRUM, 2017. ISBN: 978-80-87989-35-7.
HYBNER, Jan. *Stavíme knižní vazbu*. Praha: UMPRUM, 2015. ISBN: 978-80-86863-82-5.

Vedoucí diplomové práce: **Doc. MgA. Kristýna Fišerová**
Katedra designu

Datum zadání diplomové práce: **31. května 2019**

Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2020**

v z. Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D.
proděkan pro studijní a pedagogické záležitosti

L.S.

Doc. akademický malíř Josef Mištera
děkan

Doc. akademický malíř František Steker
vedoucí katedry

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, červen 2020

---

podpis autora

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní docentce MgA. Kristině Fišerové za její cenné rady, trpělivost a vlídný přístup po celou dobu mého studia. Dále bych ráda poděkovala panu profesoru akad. mal. Rostislavu Vaňkovi za jeho inspirativní zapálení pro obor a za preciznost a svědomitost, s nimiž přistupuje k ateliérovým konzultacím. Děkuji také svým přátelům a rodičům, že mě vždy podporovali a zbavovali pochybností, když to bylo třeba. V neposlední řadě patří velké díky mé sestře za to, že opakovaně četla mé texty a upozornila mě na každou špatně umístěnou čárku.

OBSAH

1	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	8
2	CÍL PRÁCE A JEJÍ PŘÍNOS	9
3	PROCES PŘÍPRAVY	10
4	PROCES TVORBY	12
5	POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA	15
6	TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKACE	17
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	18
	a) Knižní a periodická literatura	18
	b) Internetové zdroje	19
	RESUMÉ	8
	SEZNAM PŘÍLOH	8

1 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Své bakalářské studium jsem absolvovala na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara v ateliéru Kniha a tvarování papíru, kde jsem velkou část studia trávila v knihařské dílně. Po třech letech v ateliéru Grafického designu jsem zatoužila vrátit se zpět k oboru, se kterým jsem na naší fakultě začínala. Když jsem zjistila, že je mezi tématy pro diplomovou práci také Autorská kniha, měla jsem o výběru jasno. Grafický design vnímám především jako umělecký obor užitý, a jelikož je pro mě důležité ve všem, co dělám, vidět smysl, chtěla jsem vytvořit knihu, která bude užitečná a čtenář se díky ní něco naučí či dozví.

Nápad vytvořit vlastní knížku o knižních vazbách se mi v hlavě zrodil přibližně dva roky zpátky, kdy jsem vytvářela na zakázku dvě poměrně speciální vazby. Poprvé jsem konzultovala řešení vazby se zákazníkem, který věděl, co chce, ale nevěděl o knižní vazbě nic. Trpělivě jsem vysvětlila možnosti provedení a varianty užívaných materiálů. V druhém případě se jednalo o vazbu diplomové práce, kdy už studentka nějaké povědomí o vazbě měla. Kombinace tří různých velikostí stran v rámci jednoho knižního bloku spolu s rozkládacími listy přinesla řadu propočtů a konzultací ohledně správného množství stran a jejich rozdělení do složek. V obou případech se jednalo o milou spolupráci, která pro mě byla zábavou. Uvědomila jsem si, že kdybych se vazbě knih na zakázku věnovala opakovaně, přišel by mi vhod stručný přehled základních vazeb. Publikace, která by obsahovala základní charakteristiky vazeb, seznam jejich výhod a nevýhod. Snadno bych pak našla informace, které potřebuji vědět já, které chci sdělit klientovi, a mohla si být jistá, že jsem na nic nezapomněla. Jelikož jsem takovou knihu nenašla, rozhodla jsem se ji vytvořit sama.

2 CÍL PRÁCE A JEJÍ PŘÍNOS

Knih o vazbách, které vyšly v Česku za poslední dvě desítky let, není mnoho. Tyto nedávno vydané publikace jsou dnes navíc v knihkupectvích obtížně dostupné, neboť se již téměř vyprodaly. To svědčí o jistém nedostatku současné české odborné či populárně naučné literatury, která by se knižním vazbám věnovala.

Cílem práce bylo vytvořit knihu, jež by našla praktické uplatnění. V ideálním případě by kniha mohla doplnit praktickou výuku knižní vazby studentů uměleckých škol. Zahrnuje teoretické minimum pro studenty, kteří se specializují na knižní design. Věřím, že informace, které kniha obsahuje, mohou také těmto studentům posloužit jako základ při vypracovávání oborových otázek k závěrečným zkouškám. V knize nejsou obsaženy přesné postupy pro zhotovení vazeb, protože nejlepším způsobem, jak se základní vazby naučit, je praktická výuka pod vedením zkušeného lektora, respektive knihaře. Z tohoto důvodu mým cílem nebylo vytvořit podrobné návody pro zhotovení vazeb.

Pro studenty, kteří mají zájem o knižní vazbu, či se jejich obor s knižním designem prolíná, představuje diplomová práce rozšířený základ znalostí o vazbě knih. V neposlední řadě by kniha měla přimět studenty, kteří se věnují tvorbě autorské knihy, přemýšlet o provedení vazby a její funkčnosti v souvislosti s tiskem. Předěšlo by se tak vzniku defektů, jakými jsou prohnuté desky, zvlněné listy, či nečitelnost textu umístěného příliš blízko hřbetní rýhy.

Přínosem práce je zvýšení povědomí o tématu knižních vazeb. Dále práce představuje možnost rozšíření portfolia publikací na dané téma.

3 PROCES PŘÍPRAVY

Počátky přípravy pro tvorbu diplomové práce znamenaly hledání zdrojů a pramenů, z nichž by bylo možné čerpat informace pro text do autorské knihy. S tím souviselo také zmapování současného trhu s publikacemi o knižních vazbách. Za nejpřínosnější považuji v tomto směru knihy Jana Hybnera vydané nakladatelstvím UMPRUM: *Stavíme knižní vazbu*¹ (vydáno r. 2015) a *Elementy knižní vazby*² (vydáno r. 2017). Knihy představují učební texty o teorii knižní vazby pro studenty UMPRUM. Najdeme zde řadu užitečných informací i historických zajímavostí. Obě publikace cílí spíše na ty, kteří už povědomí o knižních vazbách mají. Absolutní laik se v těchto knihách lehko ztratí. Potenciální čtenáře může pak odradit poměrně velké množství nahuštěného textu a vizuál podobající se vysokoškolským skriptům. Co mi zde scházelo, byly informace o různých podobách zrcadla sazby pro odlišné knižní vazby. Sdělení, které by ocenili ti, kteří tvoří autorskou knihu.

Ptala jsem se známých, spolužáků a lidí z oboru na tipy na další knihy o vazbách. Získala jsem doporučení na několik publikací, z nichž část byly učebnice pro střední průmyslové školy. Většinou však tyto knihy obsahovaly především návody na zhotovení knih. Mými hlavními zdroji tak z české literatury byly především výše zmíněné knihy Jana Hybnera, bakalářská práce Jany Pískáčkové s tématem *Základy rukodělné knižní vazby a Knihy a typografie* od Martina Peciny.

Zaměřila jsem se dále na zahraniční publikace. Věděla jsem, že jsem schopná čteny odborné a populárně naučné literatury kromě češtiny také v angličtině, proto jsem pátrala především po knihách v tomto jazyce. Objevila jsem publikaci *Making Books*³ vytvořenou lektory z London Center for Book Arts. Tato instituce je knihařskou dílnou otevřenou pro veřejnost, která pořádá kurzy a workshopy. Publikace obsahuje bohatý obrazový doprovod v podobě fotografií a návody k základním knihařským postupům

---

¹ Příloha č.1 – Stavíme knižní vazbu

² Příloha č.2 – Elementy knižní vazby

³ Příloha č.3 – Making Books

a vazbám. Je ideální knihou pro začátečníka i pokročilého. Dále jsem narazila na publikaci původně vydanou v němčině, která se dočkala anglického překladu. *Bookbinding: A Comprehensive Guide to Folding, Sewing and Binding*⁴ se svým obsahem nejvíce blížila mé představě ideální knihy pro knihaře začátečníka a studenta umělecké školy. Zahrnuje totiž nejen přehledy jednotlivých vazeb, názorné dělení typů vazeb, ale také informace o sazebních obrazcích. Nevýhodou může být její rozsáhlost, kterou však lidé z oboru mohou naopak ocenit.

---

⁴ Příloha č.4 – *Bookbinding: A Comprehensive Guide to Folding, Sewing and Binding*

4 PROCES TVORBY

Začala jsem studiem výše zmíněné dosavadní literatury o knižních vazbách. Četla jsem, vypisovala si poznámky a zkoumala obsah i podobu jednotlivých publikací. Snažila jsem se z každé knihy vzít to nejlepší či nejužitečnější. Jelikož kniha nemá být jen pro mě, ale pro všechny studenty se zájmem o knižní vazbu, udělala jsem si mezi spolužáky a kamarády malý laický průzkum, jak by podle nich měla ideální kniha o vazbách vypadat.

Postupně jsem budovala strukturu obsahu knihy. Rozdělila jsem knihu na tři základní oddíly a ty jsem členila na jednotlivé kapitoly, které jsem postupně doplňovala textem. Text jsem psala sama tak, aby byl co nejsrozumitelnější i laikovi. Záměrně jsem se vyhýbala příliš odbornému jazyku a každý prvně zmíněný termín je v publikaci ihned vysvětlen. Text prošel jazykovou korekturou a následně také částečnou odbornou korekturou pedagogem knižní vazby na střední umělecké škole.

Když obsah knihy získával jasnější podobu, začala jsem se zabývat její vizuální stránkou. V první řadě jsem se zaměřila na formát. Pro rozměr stran jsem zvažovala velikost A5 se sníženou výškou. Na základě konzultací jsem nakonec formát zúžila a protáhla, aby působil více knižně a méně jako učebnice. Dlouho jsem pracovala s formátem 240×140 mm, po ušití makety o reálném počtu stran jsem se ho v závěru rozhodla ještě nepatrně zvětšit na 250×150 mm, čímž sazba získala velkorysejší okraje a strany kladou při rozevírání knihy menší odpor.

Již na začátku jsem se rozhodla, že ilustrace, které budou text knihy doprovázet, budou vektorové. Snažím se ke každé školní práci přistupovat tak, abych se prostřednictvím její tvorby něco naučila či mohla zlepšit své dovednosti. V minulém semestru jsem díky kresbě abecedy⁵ a piktogramů⁶ měla možnost vyzkoušet si intenzivní práci s programem Adobe Illustrator. V ilustracích ke své diplomové práci jsem tak využila nabyté zkušenosti a měla možnost je ještě více prohloubit. Ilustrace jsou jednobarevné, dvoubarevné či třibarevné v závislosti na kontextu a potřebě zvýraznění

---

⁵ Příloha č.5 – Abeceda

⁶ Příloha č.6 – Piktogramy pro CAN Plzeň

jednotlivých částí. K šedé a černé jsem chtěla zvolit dominantní barvu, která bude mít v rámci celé publikace hlavní slovo. Nejprve jsem vybrala světle modrý odstín⁷, od něhož jsem po čase upustila, protože ve mně začal vyvolávat dojem utahanosti a ospalosti. Světle modrou jsem tak nahradila oranžovou, která působí živelněji a zábavněji. Také se více hodí k papíru s krémovým odstínem, na který jsem měla v plánu publikaci vytisknout.

Mezi překážky, na něž jsem průběhu práce narazila, patřila tvorba zrcadla sazby. Svoji roli v tom sehrála nejspíš i skutečnost, že mám poměrně málo zkušeností s typografickou úpravou velkých textových bloků. V době, kdy jsem řešila vhodný font, prostrkání a řádkový proklad, začalo také období karantény, čímž jsem na určitou dobu přišla o možnost využívat školní a veřejné tiskárny pro tiskové zkoušky. Byla jsem tak odkázána na zasílání zkušebních tisků svým známým do práce, kteří mi je pak tiskli na tamních kancelářských strojích. Tato provizorní manipulace proces tvorby po určitou dobu trochu komplikovala. Proto vnímám, že v sazbě textových bloků má moje práce určité rezervy.

Pro chlebový text jsem na začátku zvolila písmo Candara. Na něm mi později začaly vadit detaily v podobě rozšiřujících se náběhů u spodních dotahů písma, které ve mně zanechávaly pocit nekonzistentnosti celé jeho kresby. Pro svěžejší a odlehčenější vzhled textových bloků jsem chtěla zůstat u grotesku, proto jsem nakonec zvolila font Corbel. Pro nadpisy jednotlivých kapitol jsem použila statickou antikvu Frank Ruhl Libre, která působí knižně a elegantně. Zároveň je vůči groteskovému písmu dostatečně kontrastní. Mezititulky v rámci sazby jsou vysázeny fontem Corbel v kapitálkách zesíleného duktu.

Vzhledem k tématu knihy i mé specializaci během bakalářského studia jsem věděla již od začátku, že autorskou knihu chci zhotovit sama včetně vazby. Rozhodla jsem se pro šitou vazbu, která je odolná, dobře rozevíratelná a vhodná i pro knihy s velkým množ-

---

⁷ Příloha č.7 – Původní barevnost ilustrací

stvím stran. Vytiskla jsem knihu na listy formátu SRA3, ty jsem narýhovala knihařskou kostkou, přeložila, sestavila složky a ty následně nechala přes noc zalisovat. Do sliso-
vaných složek jsem podle vlastní šablony vytvořila šídlem otvory pro šití. Vazba je šitá
na tři plátěné proužky. Pro zhotovení desek jsem zvažovala dvě varinty, a to celopapíro-
vé desky⁸ či desky kombinované s plátěným hřbetem⁹. Nakonec jsem se rozhodla pro
druhou variantu. Kniha je tak materiálově bohatší a nabízí další možný haptický vjem.

Na závěr jsem vytvořila plakáty a pohlednice, které vychází z ilustrací v knize.

---

⁸ Příloha č.8 – Maketa s celopapírovými deskami

⁹ Příloha č.9 – Maketa s poloplátěnými deskami

5 POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA

Výsledné dílo nese název *Kniha, nůžky, papír*. Titul knihy odkazuje na její vnitřní strukturu – tři oddíly, z nichž první je věnován papíru, druhý se zabývá knihařskou dílnou (nůžky) a třetí knižními vazbami (kniha). Název díla zároveň odkazuje na všeobecně známou hru kámen, nůžky, papír. Mezi hrou a knihou můžeme vidět paralelu v tom, že usnadňují výběr. Hra určí ze dvou hráčů jednoho vítěze. Kniha uvádí kritéria využití jednotlivých vazeb, a tak čtenáři usnadní volbu toho, jakou vazbu použít pro své dílo. Text knihy představuje úvod do teorie knižní vazby, v závěru kniha odkazuje na další zdroje, s kterými může čtenář ve studiu pokračovat. Obsah na začátku knihy umožňuje snadné vyhledání požadovaného tématu.

Kniha je orientovaná na výšku, její blok má rozměr 250×150 mm. Knižní blok je vytištěn na krémově zabarveném papíru Munken Pure o plošné hmotnosti 120 g/m². Povrch papíru je na omak hladký a má velmi jemnou, bystrým okem viditelnou, strukturu. Předšádky jsou z oranžového kartonu Lana. Oranžová barva prostupuje celým dílem jako dominantní odstín.

Vydatné množství textu je doprovázeno jednoduchými, převážně lineárními, vektorovými ilustracemi¹⁰. Ty svým charakterem umožní čtenáři lépe pochopit uvedené informace. Nechybí ani detailnější rozkres stavby knihy a popisky k jejím jednotlivým částem. Část o knižních vazbách je doplněna zjednodušenými postupy vzniku vazeb¹¹. Důležitou součástí kapitol o jednotlivých vazbách jsou náhledy správně upravených zrcadel sazby pro určité typy vazeb. Tři tematické okruhy knihy jsou viditelně odděleny celobarevnými předělkami, které jsou dekorovány volnou ilustrací. Další volné ilustrace najdeme u titulu a tiráže.

Základní text knihy je vysázen bezpatkovým písmem Corbel o velikosti 10 bodů, názvy kapitol jsou provedeny v oranžové barvě písmem Frank Ruhl Libre o velikosti 20 bodů, podkapitoly jsou v oranžové barvě napsané kapitálkami písma Corbel.

---

¹⁰ Příloha č.10 – Ukázka ilustrací

¹¹ Příloha č.11 – Ilustrace postupu

Celkový vzhled knihy působí střídměji, aby umožnil čtenáři soustředit se na text. Barva spolu s papírem však dodává knize pocit hřejivosti. Potah desek tvoří papír a plátno. Práci doprovází dva volné plakáty¹² a série pohlednic¹³. Plakáty představují možnou součást instalace, pohlednice jsou vytvářené jako sběratelský artefakt, pozornost pro čtenáře, který ji může využít jako záložku. Plakáty i pohlednice mohou zároveň posloužit jako formy odměny v potenciální crowdfundingové kampani pro získání prostředků, v případě, že bych se rozhodla někdy knihu na vlastní náklady vydat.

---

¹² Příloha č.12 – Návrhy plakátů

¹³ Příloha č.13 – Tematické pohlednice

6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKACE

Vizuál knihy vznikl v programech od firmy Adobe. Ilustrace jsem vytvářela v programu Adobe Illustrator a sazbu knihy v programu Adobe InDesign. Výsledná podoba kniha byla exportovaná do souboru ve formátu PDF a vytištěna na papíry o formátu SRA3.

Kniha je zpracována jako šitá vazba v pevných deskách. Knižní blok obsahuje 200 stran o rozměrech 250×150 mm a je opatřen kapitálkem v oranžové barvě. Blok tvoří celkem 13 složek, z nichž první a poslední složka jsou šité po 12 stránkách a zbylých 11 složek je 16stránkových. Pro knižní blok byl použit papír Munken Pure 120 g/m² od švédské papírny Arctic Paper, pro předsádky papír Lana 160 g/m² od německé papírny Hahnemühle v oranžovém odstínu. Přední a zadní deska jsou vytvořené z lepenky o tloušťce 2 mm a jsou potažené papírem Munken Pure 150 g/m² (z důvodu nedostupnosti 130 g/m² na českém trhu v době, kdy byl tisk knihy realizován). Hřbet je potažen samostatně knihařským plátnem Imperial 4101 (oranžový odstín) od české firmy Platex.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

1. BERAN, Vladimír a kolektiv. *Aktualizovaný typografický manuál*. Rev. 8. vyd. Praha: Kafka design, 2016, 52, 50, 24, 33 s. Zvláštní příloha časopisu: Font, 2016
2. BLAHÁK, Radek a Pavel POP. *Realizace tiskovin: polygrafický základ pro 1. a 2. ročník SPŠ grafické a pro školy s výukou polygrafie*. Praha: Nakladatelství grafické školy, 2018. ISBN 978-80-86824-18-5.
3. GOODE, Simon a Ira YONEMURA. *Making Books: a guide to creating hand-crafted books by the London Centre for Book Arts*. London: Pavilion, 2017, 192 s. ISBN 978-1-911216-20-9.
4. HYBNER, Jan. *Elementy knižní vazby*. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, 2017, 123 s. Knihařem snadno a rychle. ISBN 978-80-87989-35-7.
5. HYBNER, Jan. *Stavíme knižní vazbu: teorie knižní vazby pro studenty vŠUP*. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, 2015, 123 s. Knihařem snadno a rychle. ISBN 978-80-86863-82-5.
6. KOČMAN, Jiří H. *Médium papír*. Vyd. 3., dopl. Brno: VUTIUM, 2011, 87 s. ISBN 978-80-214-4342-6.
7. MORLOK, Franziska a Miriam WASZLEWSKI. *Bookbinding: A Comprehensive Guide to Folding, Sewing and Binding*. New York: Princeton Architectural Press, 2018, 417 s. ISBN 978-1-61689-657-7.
8. PECINA, Martin. *Knihy a typografie*. 2. vyd., rozš. Brno: Host, 2012, 312 s. ISBN 978-80-7294-813-0.
9. PISKÁČKOVÁ, Jana. *Základy rukodělné knižní vazby*. Plzeň, 2002, 59 s. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta pedagogická, Katedra výtvarné kultury.
10. VAKRČKA, Alois. *Knihařství: technologie ruční výroby*. 3. vyd. Praha: SPN, 1989, 285 s. Učebnice pro střední školy. ISBN 80-042-4519-6.

b) Internetové zdroje

1. *Art Workshop: Munken: Příručka pro nenatíraný papír* [online]. c2020 [cit. 2020-02-04]. Dostupné z: <https://www.arcticpaper.com/en/Home/Arctic-Paper1/Arctic-Paper-IC-C-Webb-Service/Art--Workshop---Munken-Guide-to-Uncoated-Paper/>
2. DOLEŽAL, Ivan. Knižní vazby (1.díl) – Sešitová měkká vazba V1. *GRAFIE CZ* [online]. c2018 [cit. 2020-02-04]. Dostupné z: <https://www.grafie.cz/ngp/ngp-na-facebooku/knizni-vazby-1-dil-sesitova-mekka-vazba-v1/>
3. DOLEŽAL, Ivan. Knižní vazby (2.díl) – Lepená měkká vazba V2. *GRAFIE CZ* [online]. c2018 [cit. 2020-02-04]. Dostupné z: <https://www.grafie.cz/ngp/ngp-na-facebooku/knizni-vazby-2-dil-lepena-mekka-vazba-v2/>
4. DOLEŽAL, Ivan. Knižní vazby (3.díl) – Speciální měkké lepené vazby. *GRAFIE CZ* [online]. c2018 [cit. 2020-02-04]. Dostupné z: <https://www.grafie.cz/ngp/ngp-na-facebooku/knizni-vazby-3-dil-specialni-mekke-lepene-vazby/>
5. DOLEŽAL, Ivan. Knižní vazby (4.díl) – Měkké vazby V3 a V4. *GRAFIE CZ* [online]. c2018 [cit. 2020-02-04]. Dostupné z: <https://www.grafie.cz/ngp/ngp-na-facebooku/knizni-vazby-4-dil-mekke-vazby-v3-a-v4/>
6. DOLEŽAL, Ivan. Knižní vazby (5.díl) – Tuhé knižní vazby. *GRAFIE CZ* [online]. c2018 [cit. 2020-02-04]. Dostupné z: <https://www.grafie.cz/ngp/ngp-na-facebooku/knizni-vazby-5-dil-tuhe-knizni-vazby/>
7. DOLEŽAL, Ivan. Knižní vazby (7. díl) – TwinWire. *GRAFIE CZ* [online]. c2018 [cit. 2020-02-04]. Dostupné z: <https://www.grafie.cz/ngp/ngp-na-facebooku/knizni-vazby-7-dil-twinwire/>
8. DOLEŽAL, Ivan. Knižní vazby (8. díl) – Kroužková a spirálová vazba. *GRAFIE CZ* [online]. c2018 [cit. 2020-02-04]. Dostupné z: <https://www.grafie.cz/ngp/ngp-na-facebooku/knizni-vazby-8-dil-krouzkova-a-spiralova-vazba/>

RESUMÉ

For my diploma project I chose the topic of Author's Book. I have got the Bachelor degree in the studio of Book Design and Paper Shaping. During the study I was spending a lot of time in the studio bindery. When I was studying in the studio of Graphic Design, I have still been keeping a private interest in bookbinding. For this reason I made the decision to put these two specializations together and create a book about bookbinding. *Kniha, nůžky, papír (Book, Paper, Scissors)* should help art school students to learn more about the theory of bookbinding. My intention with this book is to make the students think more about the function and construction of binding when they are creating their own author's books. The text of the book was written by me and it is divided into three parts. The first one is about paper and its characteristics. The second one gives the information about the bindery equipment, materials and bookbinding tools. The last part shows different types of bindings, describes them, teaches about their advantages and disadvantages and brings some tips about how to prepare the layout of pages. The text of the book is accompanied by simple illustrations which make mentioned information clearer. The main colour in the pictures is orange, which is also used for headlines. The orange colour gives the book friendly and more energetic impression.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1

Stavíme knižní vazbu

Příloha č. 2

Elementy knižní vazby

Příloha č. 3

Making Books

Příloha č. 4a

Bookbinding: A Comprehensive Guide to Folding, Sewing and Binding

Příloha č. 4b

Bookbinding: A Comprehensive Guide to Folding, Sewing and Binding

Příloha č. 5

Abeceda

Příloha č. 6

Piktogramy pro CAN Plzeň

Příloha č. 7

Původní barevnosti ilustrací

Příloha č. 8

Maketa s celopapírovými deskami

Příloha č. 9

Maketa s poloplátěnými deskami

Příloha č. 10

Ukázka ilustrací

Příloha č. 11

Ilustrace postupu

Příloha č. 12a

Návrhy plakátů

Příloha č. 12b

Návrhy plakátů

Příloha č. 13

Tematické pohlednice

Příloha č. 14a

Náhledy vnitřních dvoustran knihy

Příloha č. 14b

Náhledy vnitřních dvoustran knihy

Příloha č. 15

Proces tvorby – knižní bloky připravené k zavěšení do desek

Příloha č. 16

Proces tvorby – hotové knižní desky

Příloha č. 17a

Fotodokumentace knihy

Příloha č. 17b

Fotodokumentace knihy

Příloha č. 1

Stavíme knižní vazbu

zdroj: <https://bookstore.artmap.cz/cs/3393-stavime-knizni-vazbu-jan-hybner>

Příloha č. 2

Elementy knižní vazby

zdroj: https://bookstore.artmap.cz/cs/4289-elementy-knizni-vazby-jan-hybnar?search_query=elemen&fast_search=fs

Příloha č. 3

Making Books

Pamphlets	Pamphlets
How to make the book	
<p>1. Using your text paper, prepare two octavo sections (16 pages each – see page 52), and combine the two sections by inserting one inside of the centre fold of the other. This will give you a 32-page section.</p>	<p>3. Make a sewing station template: take a piece of waste paper and cut to the same height as your section and roughly 60mm (2¹/₂in) wide.</p>
<p>2. Fold the cover paper in half lengthwise, or short edge to short edge. Make sure the edges are perfectly aligned before making a sharp crease using your bone folder.</p>	<p>4. Make three marks on the waste paper as illustrated: one at the centre (find the centre by folding the sheet in half, lengthwise), and two at either end at around 30mm (1¹/₄in) in from the head and tail. The sewing stations will be at these three points.</p>
66	67

zdroj: <https://www.amazon.in/Making-Books-guide-creating-hand-crafted/dp/1911216201>

Příloha č. 4a

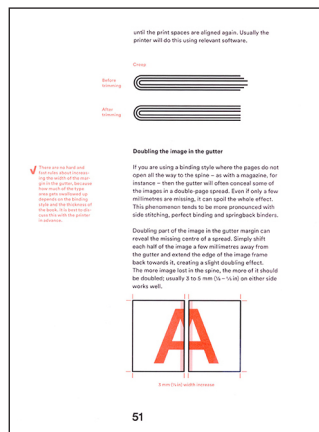
Bookbinding: A Comprehensive Guide to Folding, Sewing and Binding

zdroj: <https://thephotobookresource.wordpress.com/2018/10/19/bookbinding-a-comprehensive-guide-to-folding-sewing-binding/>

Příloha č. 4b

Bookbinding: A Comprehensive Guide to Folding, Sewing and Binding

zdroj: <https://www.sungoodbooks.com/gallery.php?id=14646&img=48657>

Příloha č. 5

Abeceda

A B C D E F
G H I J K L
M N O P Q R
S T U V W
X Y Z

zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 6

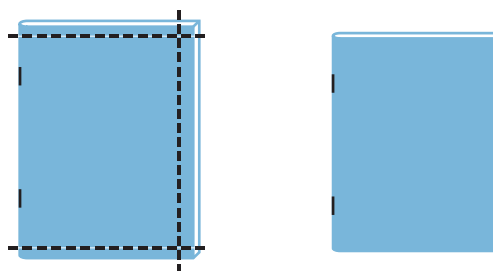
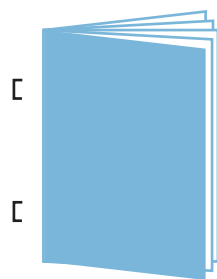
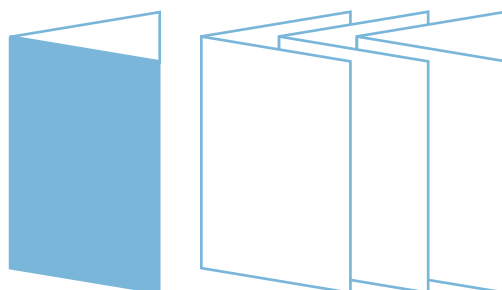
Piktogramy pro CAN Plzeň

zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 7

Původní barevnosti ilustrací

zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 8

Maketa s celopapírovými deskami

zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 9

Maketa s poloplátěnými deskami

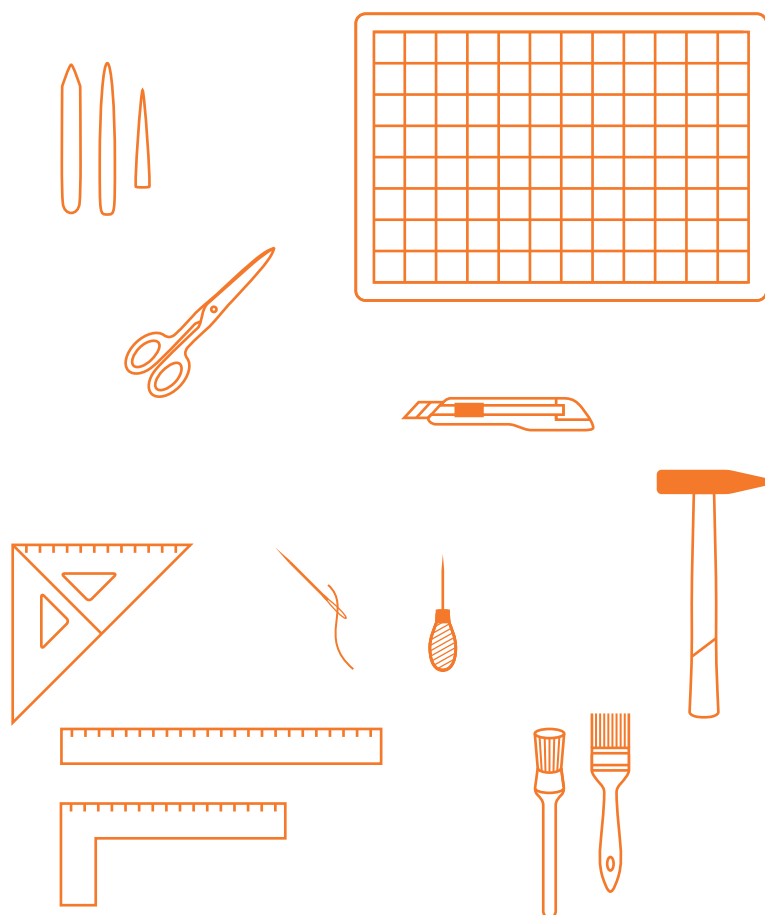

zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 10

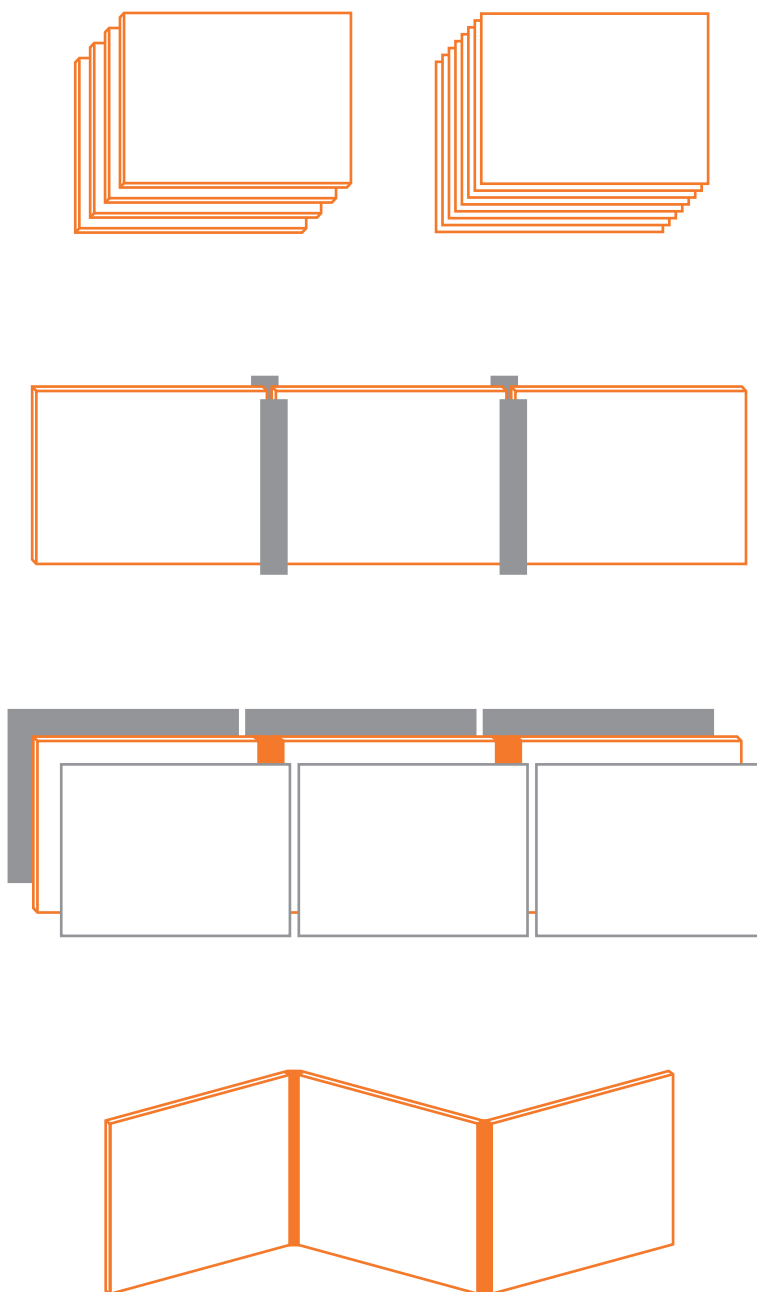
Ukázka ilustrací

zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 11

Ilustrace postupu

zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 12a
Návrhy plakátů

zdroj: vlastní tvorba

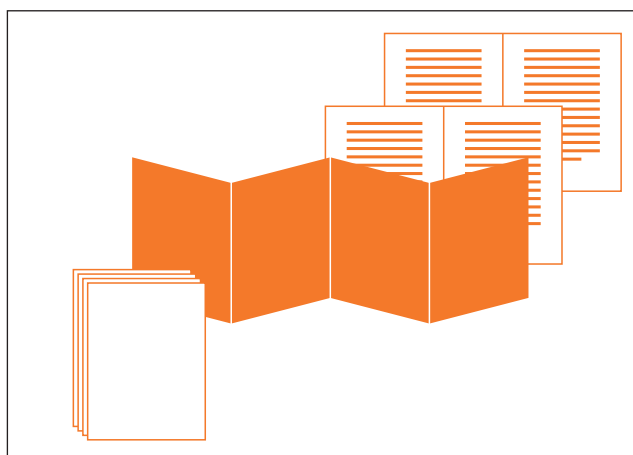
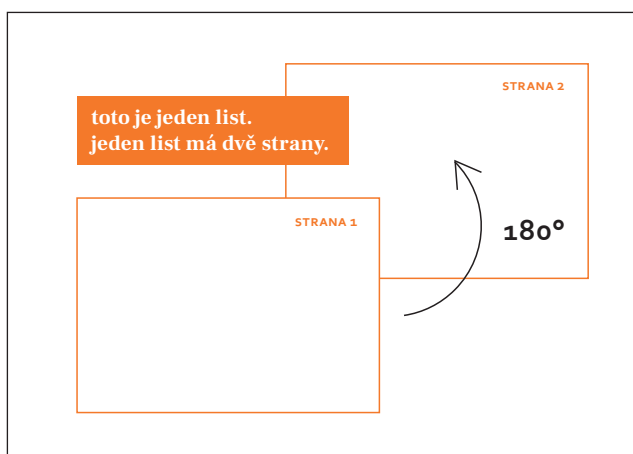
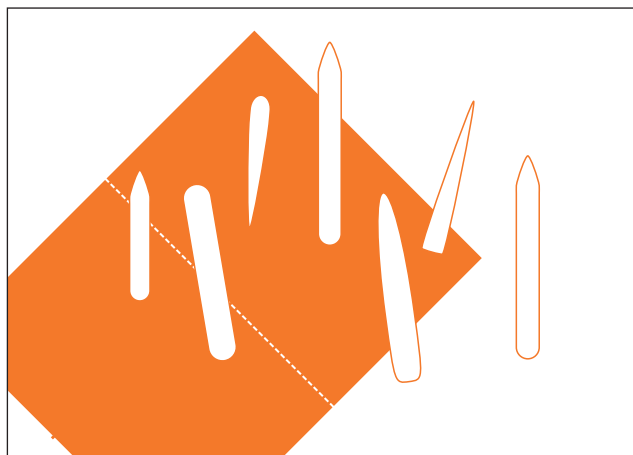
Příloha č. 12b
Návrhy plakátů

zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 13

Tematické pohlednice

zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 14a

Náhledy vnitřních dvoustran knihy

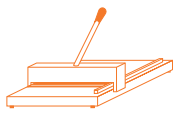
zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 14b

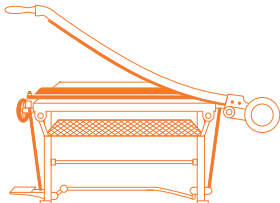
Náhledy vnitřních dvoustran knihy

2.2 STROJE

BIGOVACÍ STROJ
Bigovací stroj slouží k bigování neboli vytváření rýh pro snadnější ohnutí papíru a vytvoření lomu. Pomocí bigovacího stroje se speciálním nástavcem lze papír i perforovat. Úlohu bigovacího stroje ve funkci vytváření rýh zastoupí knihařská kostka spolu s kovovým pravítkem.

PÁKOVÉ NŮŽKY
Pákové nůžky nebo také papšer slouží především pro stříhání lepenky (do tloušťky 2–3 mm), kartonu a papíru. Hlavní součástí stroje je páka, na níž se nachází obloukový nůž, kterým provádíme stříh. Na ploché desce se nachází pravítko a posuvný úhelník. Při stříhání je nutné sešlápnout nožní páku, která svírá stříhaný materiál. Oproti stolní fezačce má tu výhodu, že na ní lze fezát i velké formáty jako B₁. Rovněž se jedná o stroj nahraditelný fezáčkem, pravítkem a fezačí podložkou.

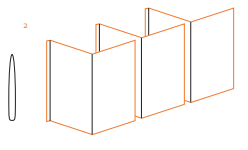
60

61

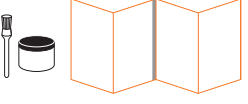
1

2

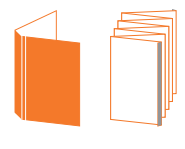
3

4

5

6

Harmonikovou vazbu tvoří listy, dvojlisty či vícelisty a pevné desky (1). Dvojlisty se narážují tak, aby kromě středové rýhy vznikl úzký proužek sloužící ke slepení (2). Dvojlisty jsou následně slepeny nastavováním do délky (3).

Slepený knižní blok může být oříznut u hlavy a paty (4). Poté je vpleten za proužky či poslední a první stranu do desek (5). Kniha se lisuje s rozevřenými deskami za pomoci desek a závaží. Při lisování v lisu by došlo k prohnutí desek.

zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 15

Proces tvorby – knižní bloky připravené k zavěšení do desek

zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 16

Proces tvorby – hotové knižní desky

zdroj: vlastní tvorba

Příloha č. 17a

Fotodokumentace knihy

zdroj: vlastní tvorba

